

هشدارهای انتظامی

محمد سید جلیل محمدی^۱

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

هشدارهای انتظامی

خوانندگان محترم می‌دانند که گفتنی و نوشتنی در خصوص پرونده‌ها و موارد انتظامی بسیار است و راجع به آن می‌توان مطالب زیادی نوشت. به نظرم رسید فعلاً تا این مرحله به پیروی از کلام حق: فذكر ان نفعتم الذکری^۱ مواردی به آگاهی سردفتران محترم و علاقه‌مندان به موضوع برسایم:

متون شکایات اشخاص، محتوای گزارش‌های بازرسی و کارشناسی همکاران محترم ثبتی و دفاعیه کتبی و حضوری سردفتران و دفتریاران چنین می‌نماید که: بعضی از سران دفاتر که بازنشسته یا با خرید و یا مُستعفی وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌ها هستند هنگامی که به شغل سردفتری منصوب و مشغول به کار می‌شوند آنگونه که باید و شاید به اهمیت وظایف و مسئولیت این کار بزرگ و مهم اشراف ندارند.

دیده شده مدیر سابق فلان اداره و مؤسسه، استاد دانشگاه، دبیر، مشاور حقوقی فلان اداره، فرمانده نظامی یا انتظامی سابق، وکیل و قاضی دادگستری «وقت» و سردفتر فعلی، وقتی مسئولیت سردفتری را عهده‌دار می‌شود تصور می‌کند سردفتر هم مثل اداره یک قسمت از امور وزارتخانه یا دستگاه، یا اداره یک کلاس

درس یا فرماندهی در پادگان یا صدور رأی و نوشتن لایحه برای یک پرونده است که با داشتن یک سری اطلاعات در آن کار و رشته عملی است و یا سردفتر سرپرست و امضاءکننده است در صورتی که اولین گام برای اشتغال به شغل پرمسئولیت و سنگین سردفتری آگاهی داشتن کامل به قوانین و مقررات «مدنی، ثبت اسناد و املاک، دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق» می‌باشد. دومین گام، یک سردفتر باید حداقل با الفبای قوانین و مقررات آب و املاک، زمین و مسکن جنگل و مرتع و منابع طبیعی، اراضی شهری، دارایی، اوقاف، گمرک، شهرداری، ثبت احوال بانک‌ها، راهنمایی و رانندگی و غیره مربوط به ثبت اسناد و املاک آشنایی داشته باشد و قبل از شروع به کار و همچنین در حین کار از مطالعه و فراگیری این قوانین و مقررات غفلت ننماید.

موقع برخورد به مسایل و مشکلات کاری، از فکر و تجربه همکاران سردفتر و کارشناسان و بازرسان مطلع و صاحب‌نظر کمک و راهنمایی بگیرد و حتی قبل از شروع به کار دوره کارآموزی عملی بگذراند که حداقل با نحوه تنظیم و ثبت اسناد و آداب و اصول آن آشنایی یابد.

علاوه بر آن سردفتران مستعهد و وظیفه‌شناس و عادل و منصف که در آیه شریفه ۲۸۲ سوره مبارکه بقره به عنوان کاتبان عدل معرفی شده‌اند برای حفظ شأن و منزلت این شغل شریف و مهم باید از بسیاری مسایل و علایق فریبنده دنیوی چشم‌پوشی کنند و در وهله نخست هدفشان خدمت و انجام کار معنوی و دوری از حطام دنیا باشد.

یک سردفتر واقعی برابر ضوابط الهی باید علاوه بر پرهیز از اعمال خلاف شرع و قانون از کارهای خلاف شأن نیز دوری گزیند. حرکات، سکنتات، رفتار و کردار، گفتار و قول، قدم و قلم، سرولباس و وضع ظاهر، محل کار، تشکیلات دفتر، کارکنان دفترخانه باید متناسب و آبرومند باشد.

در سرکشی‌ها و بازرسی‌هایی که از دفاتر به عمل آمده گزارش شده که برخی از دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق (جدید) به ویژه بعضی از دفاتر که به تصدی خانم‌ها اداره می‌شود متأسفانه رفتار و کردار، حرکات، پوشش لباس، محل کار، تزئینات و لوازم دفتر شایسته و در خور این شغل و حرفه نیست. از سوی دیگر دفاتری وجود دارند که از نظر جا و مکان و فضا در وضعیت نامطلوب و نامناسبی می‌باشند.

محل دفتر، اطاق‌ها، وسایل و لوازم کار، نور و حرارت ساختمان، محل کار کارمندان، بایگانی دفتر و وضع نظافت دفترخانه نامرتب و نامنظم و ناجور بوده و دور از شوون سردفتری است.

از محل کار و... که بگذریم می‌بینیم پاره‌ای از دفاتر پرکار از تنظیم و ثبت اسناد متفرقه یا اسناد مشکل و گواهی امضاء اشخاص خودداری نموده و مراجعین را سرگردان می‌کنند و به دفاتر دیگر می‌فرستند و گاهی شنیده شده که با این عمل خلاف قانون و ضداخلاقی تفاخر هم می‌کنند که ما حال و حوصله نوشتن این قبیل اسناد را نداریم.

گاهی پیش می‌آید اشخاص برای ثبت اسنادی که اشکال و مانع قانونی دارد به دفترخانه‌ای مراجعه می‌کنند، سردفتر امین، درستکار و با تقوا از انجام کار خودداری می‌کند ولی مراجع یا معمولاً واسطه‌ای که دنبال کار است در دفتر دیگری در مجاورت یا حوالی این دفتر کار را تمام می‌کند و با گستاخی سند تنظیمی را به رخ سردفتر اولی می‌کشد و می‌گوید: شما انجام ندادی، فلان سردفتر انجام داد.

از قدیم گفته‌اند حرمت امامزاده و مسجد با متولی آن است. وقتی سردفتری با اوضاع و احوال نامناسب و نامعقول و انجام کار خلاف حرمت خود و همکاران را حفظ نمی‌کند از دیگران چه انتظاری می‌توان داشت؟

معدود سردفترانی داریم زیاده‌طلب و خودخواه هستند که تنها به خود و درآمد خود فکر می‌کنند و به دور و بر و اطرافیان و همکاران و حتی کارکنان دفتر توجه ندارند و همه چیز را حق خود می‌دانند و با وجود درآمد قابل توجه ماهانه به اسناد جزئی سایر دفاتر چشمداشت دارند و در اثر این خوی و خصلت ناپسند مصداق فرمایش امیر مؤمنان حضرت علی (ع) را دارند:

عَزَّهٗ مَنْ قَنَعَ وَ ذَلَّهٗ مَنْ طَمَعَ (عزت و سربلندی در قناعت است و خواری و پستی در طمع)

در مقابل سردفتران مؤمن، متعهد و درستکاری هم هستند که اگر به قول یکی از همین آدم‌های شریف و باتقوا: اگر اطاق محل کار مرا از کف تا سقف پر از سکه بهار آزادی کنند من کوچکترین عمل خلاف و ناحقی را انجام نمی‌دهم.

یا سردفتران راضی و قانعی داریم که وقتی قسمتی از اسناد یک مرکز دولتی یا بانکی به آنها ارجاع می‌شود بعد از مدتی که آمار اسناد و درآمدها افزایش یافت. کتباً به کانون سردفتران اعلام می‌کنند که قسمتی از این اسناد و سهم ما را به سایر دفاتر کم کار و جدیدالتأسیس ارجاع نمایند.

مخلص کلام اینکه دفترخانه بنگاه معاملات ملکی و خودرو، دکان و مغازه نیست دفترخانه مطابق آیه شریفه یاد شده مکانی مقدس و معتبر است که باید از تمام جهات شایسته و متناسب و آبرومند باشد.